Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (девети състав)

15 ноември 2018 година*

„Държавни помощи — Система на данъчно облагане, позволяваща на местни за данъчни цели предприятия в Испания да амортизират репутацията, която произтича от придобиването на дялови участия в чуждестранни за данъчни цели предприятия — Решение, с което помощта се обявява за несъвместима с вътрешния пазар и се разпорежда частичното ѝ възстановяване — Разпоредба, позволяваща на схемата да продължи да се прилага отчасти — Искане за прекратяване на производството поради липса на основание за произнасяне по същество — Запазване на правния интерес — Оправдани правни очаквания — Конкретни уверения, дадени от Комисията — Оправданост на правните очаквания — Приложно поле във времето на оправданите правни очаквания“

По дело T-207/10

Deutsche Telekom AG, установено в Бон (Германия), за което се явяват първоначално A. Cordewener и J. Schönfeld, а впоследствие J. Schönfeld, адвокати,

жалбоподател,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват първоначално B. Martenczuk, T. Maxian Rusche и C. Urraca Caviedes, а впоследствие T. Maxian Rusche и C. Urraca Caviedes, а накрая T. Maxian Rusche, C. Urraca Caviedes и K. Blanck-Putz, в качеството на представители,

ответник,

подпомагана от

Ebro Foods, SA, установено в Мадрид (Испания), за което се явяват първоначално J. Buendía Sierra, E. Abad Valdenebro, M. Muñoz de Juan и R. Calvo Salinero, а впоследствие J. Buendía Sierra, E. Abad Valdenebro и R. Calvo Salinero, адвокати,

от

Banco Santander, SA, установена в Сантандер (Испания), за което се явяват първоначално J. Buendía Sierra, E. Abad Valdenebro, M. Muñoz de Juan и R. Calvo Salinero, а впоследствие J. Buendía Sierra, E. Abad Valdenebro и R. Calvo Salinero,

от

* Език на производството: немски.

Iberdrola, SA, установено в Билбао (Испания), за което се явяват първоначално J. Ruiz Calzado, M. Núñez Müller и J. Domínguez Pérez, а впоследствие J. Ruiz Calzado, J. Domínguez Pérez и S. Völcker, адвокати,

и от

Telefónica, SA, установено в Мадрид, за което се явяват първоначално J. Ruiz Calzado, M. Núñez Müller и J. Domínguez Pérez, а впоследствие J. Ruiz Calzado, J. Domínguez Pérez и S. Völcker, адвокати,

встъпили страни,

с предмет искане на основание член 263 ДФЕС за отмяна на член 1, параграфи 2 и 3 от Решение 2011/5/ЕО на Комисията от 28 октомври 2009 година данъчна амортизация на финансовата репутация за придобиване на значителни дялови участия в чуждестранни дружества C 45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07), приведена в действие от Испания (ОВ L 7, 2011 г., стр. 48),

ОБЩИЯТ СЪД (девети състав),

състоящ се от: S. Gervasoni (докладчик), председател, K. Kowalik-Bańczyk и C. Mac Eochaidh, съдии,

секретар: C. Heeren, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 16 ноември 2017 г.,

постанови настоящото

Решение

Обстоятелствата по спора

1 През 2005 г. и 2006 г. членовете на Европейския парламент поставят на Комисията на Европейските общности няколко писмени въпроса (E-4431/05, E-4772/05, E-5800/06 и P-5509/06) относно квалифицирането като държавна помощ на предвидения в член 12, параграф 5 механизъм, въведен в Ley del Impuesto sobre Sociedades (испански закон за корпоративното данъчно облагане) с Ley 24/2001, de Medidas Fiscales, Administrativas y del Orden Social (Закон 24/2001 относно приемането на данъчни, административни и социални мерки) от 27 декември 2001 г. (BOE № 313 от 31 декември 2001 г., стр. 50493) и възпроизведен в Real Decreto Legislativo 4/2004, de 5 de marzo, por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Sociedades (Кралски законодателен декрет 4/2004 за одобряването на преработения текст на закона за корпоративното данъчно облагане) от 5 март 2004 г. (BOE № 61 от 11 март 2004 г., стр. 10951, наричан по-нататък „спорната схема“).

2 Съгласно отговора от 19 януари 2006 г. на въпрос E-4431/05:

„Комисията не може да потвърди дали най-добрите предложения на испански дружества се дължат на испанско данъчно законодателство, което дава възможност на предприятията да отписват репутация по-бързо, отколкото такива предприятия от Франция или Италия.

Комисията може обаче да потвърди, че такива национални законодателства не попадат в приложното поле на правилата за държавна помощ, тъй като те по-скоро представляват общи правила за амортизационни отчисления, приложими към всички предприятия в Испания“.

3 Съгласно отговора от 17 февруари 2006 г. на въпрос E-4772/05:

„Според информацията, която тя притежава в момента, според Комисията все пак изглежда, че испанските (данъчни) правила, свързани с отписването на „репутация“ са приложими към всички предприятия в Испания независимо от техния размер, сектори, правен статут или дали са частна или публична собственост, тъй като представляват общи правила за амортизационни отчисления. Следователно изглежда, че те не попадат в приложното поле на правилата за държавна помощ. Разбира се Комисията ще извърши задълбочено разследване по всяка информация в противния смисъл, която ѝ бъде съобщена“.

4 С писма от 15 януари и от 26 март 2007 г. Комисията поисква от испанските органи да предоставят информация, въз основа на която да може да прецени обхвата и последиците от спорната схема. С писма от 16 февруари и от 4 юни 2007 г. Кралство Испания предава на Комисията поисканата информация.

5 С факс от 28 август 2007 г. Комисията получава оплакване от жалбоподателя, Deutsche Telekom AG, който твърди, че спорната схема представлява държавна помощ, несъвместима с общия пазар.

6 С решение от 10 октомври 2007 г., резюме на което е публикувано на 21 декември 2007 г. (ОВ C 311, 2007 г., стр. 21), Комисията започва официална процедура по разследване относно спорната схема.

7 С писмо от 5 декември 2007 г. Комисията получава мнения от Кралство Испания относно това решение за откриване на официалната процедура. Между 18 януари и 16 юни 2008 г. Комисията получава мнения и от 32 трети заинтересовани страни, включително това на жалбоподателя на 12 февруари 2008 г. С писма от 30 юни 2008 г. и от 22 април 2009 г. Кралство Испания представя коментарите си по мненията на третите заинтересовани страни.

8 Комисията приключва процедурата по отношение на придобиването на дяловите участия, реализирано в рамките на Европейския съюз, с приемането на Решение 2011/5/ЕО от 28 октомври 2009 година относно данъчна амортизация на финансовата репутация за придобиване на значителни дялови участия в чуждестранни дружества C 45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07), приведена в действие от Испания (ОВ L 7, 2011 г., стр. 48, наричано по-нататък „обжалваното решение“).

9 Обжалваното решение обявява за несъвместима с общия пазар спорната схема, позволяваща на облаганите в Испания предприятия да амортизират репутацията, произтичаща от придобиване на дялово участие в чуждестранни предприятия, установени в рамките на Съюза.

10 Член 1, параграфи 2 и 3 от обжалваното решение обаче дава възможност спорната схема да продължи да се прилага през целия амортизационен период, предвиден в нея, съответно по отношение на придобивания на дялови участия, извършени преди публикуването в *Официален вестник на Европейския съюз*, на 21 декември 2007 г., на решението за започване на официалната процедура по разследване и по отношение на придобивания на дялови участия, чието осъществяване, подлежащо на задължително одобрение от регулаторния орган, до който е било изпратено уведомление за операцията преди тази дата, е започнало по неотменим начин преди 21 декември 2007 г.

11 Член 4, параграф 1 от обжалваното решение предвижда, че наложеното на Кралство Испания задължение за възстановяване не се отнася до помощите относно придобиванията на дялови участия, посочени в член 1, параграф 2 от това решение. В хода на съдебното заседание Комисията обяснява, че неспоменаването в член 4 от обжалваното решение на посочените придобивания по член 1, параграф 3 от посоченото решение представлява техническа грешка, което е отбелязано в протокола от съдебното заседание.

Производство и искания на страните

12 Жалбоподателят подава настоящата жалба в секретариата на Общия съд на 6 май 2010 г.

13 С молби, подадени в секретариата на Общия съд на 9 август и 7 септември 2010 г., Ebro Foods, SA, Banco Santander, SA, Iberdrola, SA и Telefónica, SA искат да встъпят в настоящото производство в подкрепа на исканията на Комисията. С определения от 26 ноември 2010 г. председателят на осми състав на Общия съд уважава тези молби и разрешава на Iberdrola, както и на Telefónica да използват английски език в устната фаза на производството.

14 Производството е спирано два пъти, най-напред с определение на председателя на втори състав на Общия съд от 13 март 2014 г., до постановяване на решенията, с които се слага край на производствата по дела T-219/10, Autogrill España/Комисия, и T-399/11, Banco Santander и Santusa/Комисия, а след това с определение на председателя на втори състав на Общия съд от 9 март 2015 г., до постановяване на решението, с което се слага край на производството по жалбите, насочени срещу решенията, постановени по тези две дела (решения от 7 ноември 2014 г., Banco Santander и Santusa/Комисия, T-399/11, EU:T:2014:938, и от 7 ноември 2014 г., Autogrill España/Комисия, T-219/10, EU:T:2014:939). Производството е възстановено на 21 декември 2016 г., на която дата е произнесено решение Комисия/World Duty Free Group и др. (C-20/15 P и C-21/15 P, EU:C:2016:981) по тези жалби. С решение от 13 февруари 2017 г. председателят на девети състав на Общия съд отхвърля искането на жалбоподателя да се спре настоящото производство до постановяването на решението, с което се слага край на производството по дело T-219/10 RENV, World Duty Free Group/Комисия.

15 С решения от 20 и 30 октомври 2017 г. председателят на девети състав на Общия съд разрешава на встъпилите страни да използват испански език в хода на съдебното заседание.

16 С молба, заведена в секретариата на Общия съд на 26 октомври 2017 г., Комисията прави искане за прекратяване на производството поради липса основание за произнасяне по същество. Това искане е съединено с разглеждането на делото по същество с определение на Общия съд от 13 ноември 2017 г.

17 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд устни и писмени въпроси са изслушани в съдебното заседание, проведено на 16 ноември 2017 г.

18 Жалбоподателят моли Общия съд:

– „да отмени [обжалваното решение] в частта му относно правилото за защита на оправданите правни очаквания, предвидено в член 1, параграфи 2 и 3, в полза на някои испански инвеститори, които са посочени в него“ (наричана по-нататък „обжалваната разпоредба“),

– да осъди Комисията да заплати съдебните разноски, с изключение на тези, направени във връзка с встъпванията, които би трябвало да се поемат от встъпилите страни, и при условията на евентуалност, ако жалбата бъде отхвърлена, да осъди всяка страна да понесе собствените си съдебни разноски,

– при условията на евентуалност, да спре настоящото производство до окончателното произнасяне по жалбите, подадени срещу Решение (ЕС) 2015/314 на Комисията от 15 октомври 2014 година относно държавна помощ SA.35550 (13/C) (ex 13/NN) (ex 12/CP), приведена в действие от Испания — Схема за данъчна амортизация на финансовата репутация при придобиване на дялови участия в чуждестранни дружества (ОВ L 56, 2015 г., стр. 38).

19 Комисията моли Общия съд:

– да отхвърли жалбата като недопустима,

– при условията на евентуалност, да констатира липсата на основание за произнасяне по същество,

– при условията на по-голяма евентуалност, да отхвърли жалбата като неоснователна,

– да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

20 Ebro Foods, Banco Santander, Iberdrola и Telefónica молят Общия съд:

– да отхвърли жалбата като недопустима и, при условията на евентуалност, като неоснователна,

– да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

От правна страна

По искането за прекратяване поради липса на основание за произнасяне по същество

21 В подкрепа на искането си за прекратяване поради липса на основание за произнасяне по същество по настоящата жалба Комисията изтъква, че жалбоподателят е загубил своя правен интерес. Според нея придобиването на дялово участие от Telefónica, конкурент на жалбоподателя, в дружеството O2, изтъкнато от жалбоподателя в подкрепа на интереса му да поиска отмяната на обжалваната разпоредба, доколкото тя позволила на този конкурент да приложи спорната схема на основание на придобиването на дялово участие, не се обхваща от посочената разпоредба, както ставало ясно от новото административно тълкуване на спорната схема от испанските власти (правнообвързващо тълкуване V0608-12 от 21 март 2012 г.) и от неговата преценка от Комисията в Решение 2015/314. Четирите встъпили страни посочват, че не подкрепят това искане за прекратяване на производството и стоящите в основата му мотиви, като подчертават по-конкретно че разглеждането на тези мотиви би довело до положение, в което Общият съд трябва да се произнесе по въпроси, които са предмет на правни основания, изтъкнати в подкрепа на подадените от тях жалби срещу Решение 2015/314 (дела T-12/15, Banco Santander и Santusa/Комисия, T-256/15, Telefónica/Комисия, и T-260/15, Iberdrola/Комисия).

22 Следва да се припомни постоянната съдебна практика, съгласно която с оглед на предмета на жалбата правният интерес на жалбоподателя трябва да е налице във фазата на подаването ѝ, като в противен случай жалбата е недопустима. Този предмет на спора трябва да продължава да съществува, също както и правният интерес, до обявяването на съдебното решение, тъй като иначе няма да има основание за постановяване на съдебно решение по същество, което предполага жалбата да може чрез резултата си да донесе полза на страната, която я е подала

(вж. решения от 7 юни 2007 г., Wunenburger/Комисия, C-362/05 P, EU:C:2007:322, т. 42 и цитираната съдебна практика, и от 28 май 2013 г., Abdulrahim/Съвет и Комисия, C-239/12 P, EU:C:2013:331, т. 61 и цитираната съдебна практика).

23 В конкретния случай Комисията изтъква по същество, че от обстоятелствата, настъпили след подаването на настоящата жалба, става ясно, че обжалваната разпоредба не позволявала на Telefónica да приложи спорната схема и по този начин не го е поставила в по-благоприятно положение при придобиването на дружеството O2. От това следвало, че жалбоподателят няма повече интерес да иска отмяната на обжалваната разпоредба, за да получи заличаване с обратна сила на предоставеното на неговия конкурент предимство.

24 Следва да се припомни, че запазването на правния интерес на жалбоподател трябва да се преценява in concreto, като се вземат предвид по-специално последиците от твърдяната незаконосъобразност и естеството на вредата, която се твърди, че е претърпяна (вж. решение от 28 май 2013 г., Abdulrahim/Съвет и Комисия, C-239/12 P, EU:C:2013:331, т. 65 и цитираната съдебна практика).

25 В конкретния случай следва да се приеме, че дори да се предположи, както поддържа Комисията, че Telefónica не е могло да се ползва от спорната схема преди горепосоченото административно тълкуване и че следователно то не е било визирано от обжалваната разпоредба, интересът на жалбоподателя от отмяната на тази разпоредба се запазва.

26 Подобен интерес произтича най-напред от качеството на жалбоподателя на заинтересована оплакваща се страна, както и от частичното и по същество отхвърляне на това оплакване от обжалваната разпоредба.

27 Всъщност, макар обжалваното решение, и по този начин обжалваната разпоредба, да не представлявало изричен отговор на оплакването на жалбоподателя (вж. в този смисъл решение от 12 февруари 2008 г., BUPA и др./Комисия, T-289/03, EU:T:2008:29, т. 317 и цитираната съдебна практика), това не променя факта, че противно на изтъкнатото от жалбоподателя в неговото оплакване, Комисията приема в това решение, че спорната схема може да продължи да се прилага в някои хипотези, които са уточнени в него. Подобно отхвърляне обаче е достатъчно да характеризира правния интерес на жалбоподателя в конкретния случай, доколкото отмяната на това отхвърляне въз основа на единственото основание, което той е повдигнал, може да му предостави предимство, тоест спорната схема да бъде обявена за незаконна и да бъде забранена, включително в хипотезите, обхванати от обжалваната разпоредба.

28 Всъщност не се оспорва, че жалбоподателят е „заинтересована страна“ по смисъла на член 1, буква з) от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [108 ДФЕС] (ОВ L 83, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41), изменен, „чиито интереси биха могли да бъдат засегнати от предоставянето на помощ“, която по този начин по дефиниция има „интерес“ от официалната процедура по разследване, която следва да доведе до приемането на решение от Комисията и корелативно, с оглед на отхвърлянето на неговото оплакване с посоченото решение, интерес да обжалва това решение, което не е благоприятно за него. Важно е да се подчертае, че жалбоподателят освен това е заинтересованата страна, която е подала оплакването, стоящо в основата на откриването на официалната процедура по разследване и която в рамките на това оплакване е обяснила мотивите за неговото подаване, най-вече и преди поставянето в по-неблагоприятно конкурентно положение при сделката относно дружеството O2, изтъквайки конкурентното предимство, предоставено по общ начин на испанските дружества от сектора на телекомуникациите, в който действа и жалбоподателят, както и предимството, предоставено по общ начин на неговия испански конкурент Telefónica, независимо от неговото придобиване на дялово участие в дружеството O2.

29 От това следва, че изтъкнатото от Комисията обстоятелство — за което се твърди, че е настъпило след подаването на настоящата жалба — че Telefónica не е могло да се ползва от обявената за незаконна с обжалваното решение спорна схема при придобиването на своето дялово участие в дружеството O2 и обжалваната разпоредба не му разрешавала да приложи посочената схема на основание на това придобиване на дялово участие, не може да постави под въпрос правния интерес на жалбоподателя да обжалва тази разпоредба. Ако това не беше така, и по-специално ако от заинтересованите страни, и по-конкретно от тези, които са в основата на откриването на официалната процедура по разследване, се изискваше да докажат освен това, както поддържа по същество Комисията, своето качество на конкурент на действителния бенефициер на разгледаната в обжалваното решение спорна схема, това би довело до смесване на условието за допустимост, което е основно и първостепенно за всяка жалба, какъвто е правният интерес, който трябва да продължи да е налице до приключването на производството по жалбата, с това за процесуалната легитимация, които обаче представляват две отделни условия, които трябва да са налице кумулативно за физическото или юридическото лице (вж. решение от 17 септември 2015 г., Mory и др./Комисия, C-33/14 P, EU:C:2015:609, т. 58 и 62 и цитираната съдебна практика).

30 Трябва да се добави, че няма спор, че преди настъпването на изтъкнатите от Комисията обстоятелства, следващи подаването на настоящата жалба, Telefónica действително се е ползвало от спорната схема на основание на придобиването на своето дялово участие в дружество O2, както е приел Общият съд в определение от 21 март 2012 г., Telefónica/Комисия (T-228/10, непубликувано, EU:T:2012:140, т. 26), и че подобно действително ползване от спорната схема от конкурента на оплакващото се лице, което е изтъкнало именно в своето оплакване предимството, предоставено в рамките на това придобиване на дялово участие, позволява също и при всички случаи да се приеме, че това оплакващо се лице запазва правен интерес от обжалване на решение за отхвърляне на оплакването.

31 По-нататък следва да се приеме, че жалбоподателят запазва също интерес да поиска отмяната на обжалваното решение, за да позволи да се избегне възпроизвеждането в бъдеще на незаконосъобразността, от която той претендира, че е засегнат (вж. в този смисъл решение от 7 юни 2007 г., Wunenburger/Комисия, C-362/05 P, EU:C:2007:322, т. 50 и цитираната съдебна практика). В това отношение е важно да се подчертае, че твърдяната незаконосъобразност в бъдеще може повторно да бъде допусната независимо от обстоятелствата, които са дали основание за подаването на настоящата жалба, доколкото тя поставя под въпрос, независимо от тези обстоятелства, тълкуването на общите условия за прилагане на принципа на защита на оправданите правни очаквания и времевия обхват на защитата, която може да бъде предоставена въз основа на този принцип (вж. в този смисъл решение от 24 септември 2008 г., Reliance Industries/Съвет и Комисия, T-45/06, EU:T:2008:398, т. 43).

32 От това следва, че искането на Комисията за прекратяване поради липса на основание за произнасяне по същество трябва да се отхвърли, без да е необходимо да се изразява становище по обхвата на Решение 2015/314 и по този начин без да трябва да се уважава искането за спиране на производството, направено от жалбоподателя единствено в хипотезата, в която Общият съд реши да се произнесе по посоченото решение, което искане обаче също трябва да се отхвърли.

По основателността на жалбата

33 Жалбоподателят изтъква едно-единствено основание, изведено от погрешното прилагане на принципа на защита на оправданите правни очаквания. Комисията погрешно приела, че трябва да приложи този принцип в полза на някои бенефициери на спорната схема, въпреки че условията за неговото прилагане не били налице. Всъщност Комисията е трябвало да разпореди

възстановяването на отпуснатите по силата на тази схема помощи и да не разрешава продължаването на прилагането на посочената схема за придобиванията на дялово участие преди публикуването на решението за започване на официалната процедура по разследване.

34 В това отношение следва да се припомни, че Комисията е обосновала разрешението за продължаване на прилагането на спорната схема към някои придобивания на дялови участия — такива, извършени преди публикуването в Официален вестник на решението за започване на официалната процедура по разследване, направено на 21 декември 2007 г., и такива, чието осъществяване, зависещо от разрешение на регулаторен орган, който е бил уведомен за операцията преди тази дата, е било започнато по неотменим начин преди 21 декември 2007 г. — и липсата на възстановяване на някои от съответните данъчни приспадания с наличието на оправдани правни очаквания по отношение на бенефициерите, че разглежданите помощи са били отпуснати в съответствие с правилата на Договора за ЕО. Според Комисията всъщност със своите две изявления от 19 януари и 17 февруари 2006 г. в отговор на парламентарни въпроси тя е дала, при това до 21 декември 2007 г., датата на публикуването в Официален вестник на решението за започване на официалната процедура по разследване, конкретни, безусловни и последователни уверения от такова естество, че у бенефициерите на спорната схема са били подхранени основателни надежди, че посочената схема не попада в обхвата на правилата за държавни помощи (съображения 158—170 от обжалваното решение).

35 Следва също да се припомни, че съгласно член 14 от Регламент № 659/1999 „[к]огато са взети отрицателни решения в случаи с неправомерна помощ, Комисията решава съответната държава членка да вземе всички необходими мерки за възстановяване на помощта от получателя“. Премахването на незаконно предоставена помощ посредством възстановяване е логичната последица от констатацията на нейната незаконност. Всъщност задължението за държавата да премахне помощ, считана от Комисията за несъвместима с вътрешния пазар, цели възстановяването на предходното положение (вж. решение от 5 август 2003 г., P & O European Ferries (Vizcaya) и Diputación Foral de Vizcaya/Комисия, T-116/01 и T-118/01, EU:T:2003:217, т. 223 и цитираната съдебна практика), при което получателят загубва предимството, с което действително се е ползвал спрямо своите конкуренти (вж. решения от 7 март 2002 г., Италия/Комисия, C-310/99, EU:C:2002:143, т. 99 и цитираната съдебна практика, и от 29 април 2004 г., Германия/Комисия, C-277/00, EU:C:2004:238, т. 75 и цитираната съдебна практика; решение от 15 юни 2010 г., Mediaset/Комисия, T-177/07, EU:T:2010:233, т. 169).

36 Същата тази разпоредба обаче предвижда, че „Комисията не изисква възстановяване на помощта, ако това противоречи на общ принцип на правото на Общността“.

37 Съгласно постоянната съдебна практика обаче принципът на защита на оправданите правни очаквания представлява общ принцип на правото на Съюза. Всъщност този принцип е признат последователно в правния ред на Съюза от съдебната практика, която го е прогласила като „висша правна норма“ за защита на частноправните субекти (решение от 14 май 1975 г., CNTA/Комисия, 74/74, EU:C:1975:59, т. 44), „основен принцип на Общността“ (решение от 7 юни 2005 г., VEMW и др., C-17/03, EU:C:2005:362, т. 73) или още „общ принцип“ (решение от 4 октомври 2001 г., Италия/Комисия, C-403/99, EU:C:2001:507, т. 35). Той е считан за корелативно свързан с принципа на правна сигурност, който изисква законодателството на Съюза да бъде ясно и неговото прилагане да бъде предвидимо за правните субекти, в смисъл че неговата цел е при изменение на правната норма да се гарантира закрилата на законосъобразно придобитите конкретно от едно или повече физически или юридически лица положения (вж. в този смисъл решение от 18 май 2000 г., Rombi и Arkopharma, C-107/97, EU:C:2000:253, т. 66 и цитираната съдебна практика, и заключението на генералния адвокат Léger по съединени дела Belgique и Forum 187/Комисия, C-182/03 и C-217/03, EU:C:2006:89, т. 367).

38 В конкретния случай следва да се отбележи предварително, че страните са съгласни, че спорната схема не е била нотифицирана на Комисията и че следователно задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 ДФЕС не е било изпълнено.

39 По-нататък следва да се отбележи, че в хода на съдебното заседание жалбоподателят се съгласи, че принципът на защита на оправданите правни очаквания е приложим по изключение към ненотифицираните помощи и по този начин се отказа от своето твърдение за нарушение, изведено от неприложимостта на този принцип, когато схемата за помощи е формално незаконна поради липсата на уведомяване, което е отбелязано в протокола от съдебното заседание.

40 Всъщност от съдебната практика следва, че оправданите правни очаквания могат да защитят получателите на ненотифицирана помощ, но единствено при изключителни обстоятелства.

41 По-точно в съдебната практика е прието, че предвид съществената функция, която изпълнява задължението за уведомяване за осигуряването на ефективността на императивния по своя характер контрол на Комисията върху държавните помощи, предприятията — получатели на помощ, по принцип могат да имат оправдани правни очаквания относно правомерността на отпускането на посочената помощ само ако тя е била предоставена при съблюдаване на предвидената в член 108 ДФЕС процедура и полагащ дължимата грижа икономически оператор при нормални условия трябва да може да се увери, че тази процедура е спазена. По-специално, ако помощта е приведена в действие, без Комисията да е била уведомена предварително, поради което тя е незаконна съгласно член 108, параграф 3 ДФЕС, тогава получателят на помощта не може да има оправдани правни очаквания относно правомерността на нейното отпускане, освен ако не са налице изключителни обстоятелства (вж. в този смисъл решения от 24 ноември 1987 г., RSV/Комисия, 223/85, EU:C:1987:502, т. 16 и 17, от 20 септември 1990 г., Комисия/Германия, C-5/89, EU:C:1990:320, т. 14 и 16, от 13 юни 2013 г., HGA и др./Комисия, C-630/11 P—C-633/11 P, EU:C:2013:387, т. 134, от 27 януари 1998 г., Ladbroke Racing/Комисия, T-67/94, EU:T:1998:7, т. 182, от 16 октомври 2014 г., Alcoa Trasformazioni/Комисия, T-177/10, EU:T:2014:897, т. 61 и от 22 април 2016 г., Irlande и Aughinish Alumina/Комисия, T-50/06 RENV II и T-69/06 RENV II, EU:T:2016:227, т. 214).

42 Допускането на това изключение е обосновано по-конкретно с различния статут на държавите членки и на получателите с оглед на задължението за уведомяване. Всъщност единствено държавите членки са носители на това задължение и те не биха могли да се основат на собственото си неправомерно поведение, за да поставят под въпрос приетите от Комисията решения, както и полезното действие на членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС и да изтъкнат своите оправдани правни очаквания в законосъобразността на помощ, която не са нотифицирали (вж. решение от 28 юли 2011 г., Diputación Foral de Vizcaya и др./Комисия, C-471/09 P—C-473/09 P, непубликувано, EU:C:2011:521, т. 65 и цитираната съдебна практика), и дори в някои случаи оправданите правни очаквания на получателите на тази помощ (решения от 14 януари 1997 г., Испания/Комисия, C-169/95, EU:C:1997:10, т. 48 и 49 и от 22 април 2016 г., Франция/Комисия, T-56/06 RENV II, EU:T:2016:228, т. 43).

43 Обратно, доколкото получателите на помощ не могат да се упрекнат за това, че не са я нотифицирали, тази липса на уведомяване не би могла да доведе до пълно изключване на възможността да изтъкнат своите оправдани правни очаквания в законността на разглежданата помощ.

44 Освен това допуснатото в полза на получателите на помощта изключение е обосновано с факта, уместно подчертан от Комисията, че без неговото допускане общият принцип на защита на оправданите правни очаквания би бил лишен от своята същност в областта на държавните помощи, при положение че задължението за възстановяване, което този принцип цели да смекчи, се прилага само за ненотифицираните помощи, приведени в действие без одобрението

на Комисията. В съдебната практика обаче е прието, че с приемането на Регламент № 659/1999 се е създало ново положение, що се отнася до възстановяването на несъвместимите с вътрешния пазар помощи, потвърждавайки систематичния характер на възстановяването (член 14, първо изречение от Регламент № 659/1999), като същевременно предвижда изключение (член 14, второ изречение от Регламент № 659/1999), когато възстановяването противоречи на общ принцип на правото на Съюза, от което ново положение следва да се изведат всички правни последици и което Комисията трябва да вземе предвид при приемането на своите решения, по-конкретно като отказва евентуално да изисква възстановяването на несъвместими с вътрешния пазар помощи (решение от 1 юли 2010 г., ThyssenKrupp Acciai Speciali Terni/Комисия, T-62/08, EU:T:2010:268, т. 275 и 276). Ако бенефициерите на помощ можеха да изтъкнат оправданите правни очаквания единствено на основанието, че помощта не е била нотифицирана, член 14 от Регламент № 659/1999 в частта му, в която предвижда, че Комисията не изисква възстановяването на помощта, ако това противоречи на общ принцип на правото, би се обезсмислил, въпреки че е приет от законодателя именно с цел да ограничи обхвата на задължението за възстановяване на незаконни помощи, които Комисията е обявила за несъвместими с вътрешния пазар.

45 Жалбоподателят оспорва наличието в конкретния случай на изключителни обстоятелства, които могат да оправдаят прилагането на принципа на защита на оправданите правни очаквания в полза на някои бенефициери на спорната схема, като изтъква, че нито едно от условията за прилагане на този принцип не било изпълнено в случая.

46 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика правото на позоваване на оправдани правни очаквания предполага наличието на три кумулативни условия. Първо, администрацията трябва да е предоставила на заинтересованото лице конкретни, безусловни и непротиворечиви уверения, произтичащи от оправомощени и достоверни източници. Второ, тези уверения трябва да са такива, че да могат да породят оправдано очакване в съзнанието на този, до когото са адресирани. Трето, дадените уверения трябва да бъдат съобразени с приложимите норми (вж. решения от 16 декември 2008 г., Masdar (UK)/Комисия, C-47/07 P, EU:C:2008:726, т. 81 и цитираната съдебна практика, и от 23 февруари 2006 г., Cementbouw Handel & Industrie/Комисия, T-282/02, EU:T:2006:64, т. 77 и цитираната съдебна практика) с уточнението, че уверенията, дадени относно факта, че няма да се възстановява помощ, които могат да произтичат от уверения относно невъзможността за квалифициране на разглежданата мярка като помощ, са в съответствие с член 14 от Регламент № 659/1999 (вж. т. 44 по-горе; в този смисъл вж. също решение със същата дата, Banco Santander и Santusa/Комисия, T-399/11 RENV, т. 272—278).

47 В конкретния случай жалбоподателят оспорва изпълнението не на това трето условие, а на първите две условия, за които следва да се подчертае, че сами по себе си са ограничителни и позволяват, както показват редките хипотези, в които те са налице, характеризирането на изключителни обстоятелства (вж. в този смисъл решения от 1 юли 2010 г., ThyssenKrupp Acciai Speciali Terni/Комисия, T-62/08, EU:T:2010:268, т. 278—289, от 27 септември 2012 г., Producteurs de légumes de France/Комисия, T-328/09, непубликувано, EU:T:2012:498, т. 25—30 и от 22 април 2016 г., Ирландия и Aughinish Alumina/Комисия, T-50/06 RENV II и T-69/06 RENV II, EU:T:2016:227, т. 222, 225 и 252).

48 Жалбоподателят оспорва също изпълнението в случая на допълнително условие, произтичащо от някои решения, произнасящи се по принципа на защита на оправданите правни очаквания и изискващи предоставянето на въпросната защита да не е в разрез с първостепенния обществен интерес (вж. цитираната в т. 83 по-долу съдебна практика). Може обаче да се отбележи, че претеглянето на наличните интереси — индивидуалният интерес на засегнатото лице, от една страна, и публичният интерес на Съюза, от друга страна — включено в разглеждането на това условие, допринася също и само по себе си за признаването на оправдани правни очаквания единствено при изключителни обстоятелства, доколкото позволява, въпреки че дадените

конкретни уверения са породили оправдани правни очаквания и по този начин са изпълнени първите две условия за това признаване, да не се защитят, макар и признати, оправданите правни очаквания, на основание че това е в разрез с обществен интерес на Съюза.

49 При това положение с оглед на всички тези съображения следва да се провери дали Комисията правилно е преценила оспорените от жалбоподателя три условия за признаване на оправданите правни очаквания, и ако това е така, дали е определила правилно също оспореното от жалбоподателя приложно поле във времето на признатите оправдани правни очаквания.

По конкретните уверения, дадени в отговорите на Комисията на два парламентарни въпроса

50 В обжалваното решение Комисията прави извод за наличието на конкретни уверения, дадени от администрацията на Съюза от отговорите, дадени от името на Комисията на два парламентарни въпроса. Двата отговора на Комисията, дадени на английски език от член на Комисията, са отчасти възпроизведени и преведени в съображение 165 от обжалваното решение.

51 Съгласно отговора от 19 януари 2006 г. на писмен въпрос E-4431/05 (наричан по-нататък „първият отговор“):

„5. Комисията не може да потвърди дали най-добрите предложения на испански дружества се дължат на испанско данъчно законодателство, което дава възможност на предприятията да отписват репутация по-бързо, отколкото такива предприятия от Франция или Италия. Комисията може обаче да потвърди, че такива национални законодателства не попадат в приложното поле на правилата за държавна помощ, тъй като те по-скоро представляват общи правила за амортизационни отчисления, приложими към всички предприятия в Испания“. (The Commission cannot confirm whether the high bids by Spanish companies are due to Spain's tax legislation enabling undertakings to write off goodwill more quickly than their French or Italian counterparts. The Commission can confirm, however, that such national legislations do not fall within the scope of application of state aid rules, because they rather constitute general depreciation rules applicable to all undertakings in Spain.)

52 Съгласно отговора от 17 февруари 2006 г. на писмен въпрос E-4772/05 (наричан по-нататък „вторият отговор“):

„Според информацията, която тя притежава в момента, според Комисията все пак изглежда, че испанските (данъчни) правила, свързани с отписването на „репутация“ са приложими към всички предприятия в Испания независимо от техния размер, сектори, правен статут или дали са частна или публична собственост, тъй като представляват общи правила за амортизационни отчисления. Следователно изглежда, че те не попадат в приложното поле на правилата за държавна помощ. Разбира се Комисията ще извърши задълбочено разследване по всяка информация в противния смисъл, която ѝ бъде съобщена“. (According to the information currently in its possession, it would however appear to the Commission that the Spanish(tax) rules related to the write off of 'goodwill' are applicable to all undertakings in Spain independently from their sizes, sectors, legal forms or if they are privately or publicly owned because they constitute general depreciation rules. Therefore, they do not appear to fall within the scope of application of the state aid rules. The Commission will of course thoroughly investigate any information that would come to its knowledge indicating the contrary.)

53 По силата на постоянната съдебна практика уверения, които могат да породят основателни надежди, са конкретните, безусловни и непротиворечиви сведения, произтичащи от оправомощени и достоверни източници (решения от 16 декември 2010 г., Kahla Thüringen Porzellan/Комисия, C-537/08 P, EU:C:2010:769, т. 63, от 13 юни 2013 г., HGA и др./Комисия, C-630/11 P—C-633/11 P, EU:C:2013:387, т. 132 и от 12 декември 2014 г., Banco Privado Português

и Massa Insolvente do Banco Privado Português/Комисия, T-487/11, EU:T:2014:1077, т. 125). За сметка на това никой не може да се позовава на нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания при липсата на конкретни уверения от страна на администрацията (решения от 17 март 2011 г., AJD Tuna, C-221/09, EU:C:2011:153, т. 72 и от 18 юни 2013 г., Schenker & Co. и др., C-681/11, EU:C:2013:404, т. 41).

54 Жалбоподателят оспорва наличието на конкретни уверения, дадени от Комисията, като се основава както на формата на двата отговора на последната, така и на тяхното съдържание.

– По формата на двата отговора на Комисията

55 Съгласно постоянната съдебна практика формата, под която администрацията е дала уверенията, е без значение (решения от 14 февруари 2006 г., TEA-CEGOS и др./Комисия, T-376/05 и T-383/05, EU:T:2006:47, т. 88 и от 24 септември 2008 г., Kahla/Thüringen Porzellan/Комисия, T-20/03, EU:T:2008:395, т. 146).

56 Жалбоподателят не оспорва тази съдебна практика, която впрочем той припомня, а по същество изтъква, че твърдените дадени от Комисията уверения е трябвало най-малкото, от една страна, да бъдат предназначени за бенефициерите на спорната схема, което не било така в случая на отговорите на Комисията на парламентарните въпроси, спадащи към правно обсъждане между институции, и от друга страна, да бъдат доведени до тяхното знание, което също не било така с оглед на възприетия начин на разпространение.

57 При все това, първо, от съдебната практика по никакъв начин не следва, че единствено актовете на институциите, които са конкретно адресирани или предназначени за операторите, могат да породят у тях оправдани правни очаквания. По този начин практика на Комисията по дела в областта на концентрациите е призната за предоставяща конкретни уверения на оператор, който не участва в тези дела (вж. в този смисъл решение от 28 септември 2004 г., MCI/Комисия, T-310/00, EU:T:2004:275, т. 108—112). Това е така a fortiori що се отнася до акт на институция, който се отнася конкретно до спорната помощ. Впрочем в решение от 22 юни 2006 г., Белгия и Forum 187/Комисия (C-182/03 и C-217/03, EU:C:2006:416, т. 158), Съдът е приел, че отговор на Комисията на парламентарен въпрос, какъвто е разглежданият в конкретния случай, е породил у бенефициерите на разглежданата схема оправдани правни очаквания в законността на същата.

58 Всъщност от цитираната от жалбоподателя съдебна практика не следва, че заинтересованото лице трябва формално да е адресатът на акта, източник на конкретни уверения, а че позоваването на уверения, които са „предоставени“ или „адресирани“ до заинтересованото лице, означава, че дадените уверения трябва да засягат това заинтересовано лице и че то трябва да знае за тях (вж. в този смисъл решение от 28 септември 2004 г., MCI/Комисия, T-310/00, EU:T:2004:275, т. 108 и 112). Колкото до определение от 13 декември 2000 г., Sodima/Комисия (C-44/00 P, EU:C:2000:686, т. 50), също изтъкнато от жалбоподателя, следва да се отбележи, че в него Съдът безспорно е отказал да приеме, че публичните изявления на член на Комисията са предоставили конкретни уверения на жалбоподателя, но че този отказ е бил резултат основно от съдържанието на разглежданите изявления, считани за твърде общи.

59 Може да се добави още, след посоченото от Комисията, че процедурата за поставяне на парламентарни въпроси, макар и да е процедура между две институции, в конкретния случай Парламентът и Комисията, има за цел да информира представителите на гражданите, участващи в Парламента, за становището на институцията, до която е отправен въпросът, в случая Комисията, която е основната компетентна в областта на държавните помощи институция, по теми, които вълнуват тези граждани, като по този начин им позволява да определят какви действия да предприемат в зависимост от това.

60 Второ, следва да се отбележи, както впрочем жалбоподателят приема в репликата, че отговорите на Комисията са публично оповестени. По-конкретно в Официален вестник са публикувани номерът на въпроса, неговият автор, неговият предмет с повече или по-малко подробности, институцията адресат, както и бележка за наличието и датата на отговора (ОВ C 327, 2006 г., стр. 164 и 192), с препратка към уебсайта на Парламента, на който са поместени въпросите и отговорите в пълен вид, което според съдебната практика (определение от 19 септември 2005 г., Air Bourbon/Комисия, T-321/04, EU:T:2005:328, т. 34 и решение от 11 март 2009 г., TF1/Комисия, T-354/05, EU:T:2009:66, т. 35) е равнозначно на публикуване и при всички случаи достатъчно оповестяване на отговорите на Комисията.

61 Следва да се добави, че противно на това, което твърди жалбоподателят, посочването в уебсайта на Парламента, че „[п]убликуваната на тази уеб страница информация има общ характер и следователно не е предназначена да отговори на индивидуални нужди“, не поставя под въпрос нито публичния характер на разглежданата информация, нито възможното квалифициране на посочената информация като конкретни уверения. Всъщност освен факта, че това предупреждение не е направено от автора на въпросната информация, следва да се отбележи, че даването на конкретни уверения предполага техният получател да е засегнат от същите, а не да е индивидуално определен в тях, в смисъл той да е един от малкото, дори единственият получател.

62 Също така не би могло да се приеме, подобно на жалбоподателя, че публикуването на някои части от отговорите на Комисията в Официален вестник е било в случая източник на правна несигурност, доколкото в своята писмена защита Комисията възприела като дата на правопораждащия факт за оправданите правни очаквания датата на отговорите на парламентарните въпроси в обжалваното решение и тази на това публикуване в Официален вестник. Всъщност, както ще бъде уточнено в точки 91—105 по-горе, датата на правопораждащия акт за оправданите правни очаквания не е определяща за идентифицирането на помощите, за които може да не се прилага задължение за възстановяване. Трябва да се добави, че при всички случаи това твърдение на жалбоподателя, който на практика оспорва бележка от писмената защита на Комисията, не би могло да постави под въпрос законността на обжалваната разпоредба.

63 От това следва, противно на поддържаното от жалбоподателя, че естеството и начинът на публикуване на отговорите на Комисията не позволяват да се изключи само по себе си, че те са могли да дадат конкретни уверения на бенефициерите на спорната схема. Напротив, те са можели да потвърдят оправданите правни очаквания на бенефициерите в законността на тази схема.

– По съдържанието на отговорите на Комисията

64 Що се отнася до първия отговор на Комисията, следва да се отбележи, че от една страна, противно на внушеното от жалбоподателя с неговото твърдение, че поставеният въпрос е общ, подвъпрос № 5 от посочения въпрос очертава ясно спорната схема, като посочва „испанско данъчно законодателство, което дава възможност на предприятията да отписват репутация“. Може да се отбележи, че от друга страна, Комисията е отговорила на този въпрос конкретно, като е направила ясно позоваване на законодателството, посочено в подвъпрос № 5 (отговор № 5, първа алинея), което впрочем тя е противопоставила на друго испанско данъчно законодателство (отговор № 5, втора алинея), и същевременно безусловно, като е посочила с точни и недвусмислени термини, че спорната схема не е държавна помощ („Комисията може [обаче] да потвърди, че […] национални законодателства [от типа на спорната схема] не попадат в приложното поле на правилата за държавна помощ“).

65 Що се отнася до втория отговор на Комисията, безспорно може да се приеме, след посоченото от жалбоподателя, че макар той да е все така изразен в същия смисъл, е по-предпазлив от първия. Всъщност, от една страна, Комисията използва двукратно глагола „изглежда“ (appear), и от друга страна, тя приключва своя отговор с обявяването на задълбочено разследване в случай на доведена до знанието ѝ информация за противното.

66 При все това следва да се приеме, че тази предпазливост по никакъв начин не поставя под въпрос конкретния, безусловен и последователен характер на становищата на Комисията относно спорната схема. Всъщност тази предпазливост се обяснява основно с факта, че поставеният въпрос се отнася именно и единствено до спорната схема и целял да се поиска обяснение от Комисията за нейното бездействие спрямо неговата проблематика, поставяйки я по този начин в положение, в което трябва да се обоснове за спазването на задълженията си по Регламент № 659/1999. Както Комисията уместно подчертава, това обстоятелство обяснява защо тя е уточнила, че в случай на информация, навеждаща на мисълта, че спорната схема е държавна помощ, ще направи задълбочено разследване не на спорната схема, както твърди жалбоподателят, а на въпросната информация, както я задължава член 10, параграф 1 от посочения регламент.

67 Освен това терминът „изглежда“ (appear) трябва да се разгледа в светлината на факта, първо, че Комисията излага след него мотивирано становище („it would […] appear to the Комисия that the Spanish(tax) rules related to the writeoff of ‘‘goodwill’’ are applicable to all undertakings in Spain independently from their sizes, sectors, legal forms or if they are privately or publicly owned because they constitute general depreciation rules“), второ, че тя ясно противопоставя това становище на липсата на становище относно аспекта, разгледан в предходното изречение („the Комисия cannot confirm whether […] it would however appear“). Освен това е важно да се подчертае, че вторият отговор идва след първия, даден по-малко от месец по-рано от същия член на Комисията и в същия смисъл, използвайки отчасти същите думи („constitute general depreciation rules“), като по този начин свидетелства за последователния характер на дадените сведения.

68 От предходното следва, противно на изтъкнатото от жалбоподателя, че отговорите на Комисията от януари и февруари 2006 г. на парламентарните въпроси са дали конкретни уверения на бенефициерите на спорната схема, че тя не спада към правилата за държавните помощи и се състои от общи правила за амортизация, приложими за всички предприятия в Испания. Следователно напълно правилно Комисията е приела в обжалваното решение, че това условие за прилагане на принципа на защита на оправданите правни очаквания е изпълнено.

По оправдаността на породените очаквания

69 Съгласно постоянната съдебна практика единствено „оправданите“ правни очаквания могат да бъдат защитени. По-конкретно правните очаквания са защитени само когато съответното лице е могло в разумна степен да се довери на запазването или устойчивостта на така създаденото положение (заключение на генералния адвокат Bot по дело Комисия/Koninklijke FrieslandCampina, C-519/07 P, EU:C:2009:256, т. 78). За да прецени дали твърдените правни очаквания са оправдани, съдът на Съюза взема предвид разумно предпазлив и съобразителен оператор, който е положил дължимата грижа (вж. решение от 16 октомври 2014 г., Alcoa Trasformazioni/Комисия, T-177/10, EU:T:2014:897, т. 60 и 72 и цитираната съдебна практика). Той взема предвид и областта или предмета на твърдените оправдани правни очаквания. По този начин с оглед на обективния характер на понятието за държавна помощ (решение от 16 май 2000 г., Франция/Ladbroke Racing и Комисия, C-83/98 P, EU:C:2000:248, т. 25) преценката на Комисията, че дадена мярка не представлява държавна помощ, не създава правно положение, което може да бъде изменяно често в рамките на дискреционната власт на институциите, както това може да е по-конкретно в област като тази на общите организации на пазарите, чийто предмет включва постоянно адаптиране в зависимост от промените в икономическото

положение (заключение на генералния адвокат Léger по съединени дела Белгия и Forum 187/Комисия, C-182/03 и C-217/03, EU:C:2006:89, т. 419), което пречи да се приеме, че икономическите оператори могат основателно да имат правни очаквания за запазването на съществуващото положение (вж. решение от 15 юли 2004 г., Di Lenardo и Dilexport, C-37/02 и C-38/02, EU:C:2004:443, т. 70 и цитираната съдебна практика).

70 От това следва, че що се отнася до твърдението за оправдани правни очаквания на получателите на държавна помощ, изразено становище на Комисията, която е основният орган, прилагащ правилата относно държавните помощи, и единствена носи отговорност да преценява съвместимостта на помощ с вътрешния пазар, поражда само по себе си оправданост на правните очаквания, които възникват от това становище.

71 От това също следва, че така за преценката на оправдаността на правните очаквания на бенефициерите на спорната схема са без значение всички действия и поведения, чийто извършител не е Комисията, каквито са споменатите от жалбоподателя действия и поведения на пресата, на жалбоподателя, на бенефициерите или на испанските власт.

72 Следва да се добави, че макар произтичащата от втория отговор на Комисията предпазливост да е трябвало да доведе до по-задълбочено разглеждане на подобни действия и поведения, от това не би могло да се изведе липса на оправданост на твърдените правни очаквания в смисъл, че те е трябвало да накарат бенефициерите на спорната схема да предвидят приемането на обжалваното решение.

73 Всъщност, що се отнася до изтъкнатите статии в международната преса, следва да се отбележи, че те се свеждат основно до посочване на спорната схема, както и на нейните твърдени икономически последици, и че в единствената статия, изтъкваща, без да ги уточнява, критиките с оглед на правилата за забрана на държавните помощи, са поместени след това изявленията на длъжностни лица на Комисията, според които спорната схема не отговаря на условията, за да бъде квалифицирана като държавна помощ, доколкото тя не поставя в по-благоприятно положение конкретни предприятия или сектори.

74 Що се отнася до оплакването на жалбоподателя, получено от Комисията на 28 август 2007 г., и до статиите в пресата, които го обявяват, следва да се припомни, че предоставянето на информация относно твърдяна незаконна помощ поражда единствено задължение за незабавно разглеждане на тази информация (член 10, параграф 1 от Регламент № 659/1999) и задължение да информира оплакващото се лице за действията, предприети по неговото оплакване (член 20, параграф 2 от Регламент № 659/1999), но не води до започването на официална процедура по разследване, нито a fortiori до приемането на „отрицателно решение“, констатиращо несъвместимостта на помощта с вътрешния пазар (член 7, параграф 5 от Регламент № 659/1999). Може също да се добави, че до Комисията е било подадено едно-единствено оплакване срещу спорната схема, въпреки че спорната схема е била в сила няколко години преди датата на подаване на това оплакване.

75 Що се отнася до поведението на Telefónica, от съобщението на това дружество, направено след обжалваното решение и представено от жалбоподателя, не следва, че то се е отказало да прилага спорната схема в очакване на решението на Комисията спрямо него. При всички случаи тази особена предпазливост на един от бенефициерите на спорната схема не би могла сама по себе си да позволи да се приеме, че правните очаквания на бенефициерите на посочената схема нямат оправдан характер.

76 Що се отнася до поведението на испанските власти, които „обсъдили“ съвместимостта на спорната схема с правилата относно държавните помощи, достатъчно е да се констатира, че то не е било доказано с представените доказателства. Всъщност приложените към репликата статии от пресата безспорно описват трудностите, срещнати и признати от испанските власти

при прилагането на спорната схема, но тези трудности не са свързани с правилата относно държавните помощи. Освен това изтъкнатите в тези статии проблеми за съвместимост с правилата, забраняващи държавни помощи, са единствено тези, повдигнати от Комисията (вж. т. 79 по-долу).

77 Що се отнася по-конкретно до изтъкнатите действия и поведения на Комисията, следва да се добави следното.

78 Първо, що се отнася до твърдените сходни режими на данъчно облагане, които били счетени от Комисията за представляващи несъвместими с общия пазар помощи през 2000 г. (решение, потвърдено с решение от 15 юли 2004 г., Испания/Комисия, C-501/00, EU:C:2004:438) и през 2006 г., следва да се приеме, че индивидуалният характер на преценката на всяка нотифицирана или изобличена помощ изключва оценката на дадена помощ да може да постави под въпрос оправдаността на правните очаквания относно преценката на сходна, но отделна помощ. Всъщност също както положително решение на Комисията относно помощ не би могло да породи оправдани правни очаквания у потенциалните бенефициери на бъдещи проекти за сходни помощи относно тяхната съвместимост с вътрешния пазар (вж. решение от 20 септември 2011 г., Regione autonoma della Sardegna и др./Комисия, T-394/08, T-408/08, T-453/08 и T-454/08, EU:T:2011:493, т. 283 и цитираната съдебна практика), отрицателно решение не би могло да накърни оправданите правни очаквания, възникнали от конкретни уверения, дадени относно съвместимостта на сходни национални схеми.

79 Второ, що се отнася до приетите от Комисията мерки преди започването на официалната процедура по разследване (искания за сведения до испанските власти), както те са описани в две статии в пресата от февруари и от юни 2007 г. (вж. също т. 4 по-горе), те не включват, на стадия, в който са предприети, становище на Комисията относно законността на разглежданото национално законодателство (вж. също т. 111 по-долу) и следователно не биха могли сами по себе си да накърнят оправдания характер на правните очаквания, произтичащи от конкретните уверения, които, от друга страна, Комисията е дала (вж. в този смисъл решение от 1 юли 2010 г., ThyssenKrupp Acciai Speciali Terni/Комисия, T-62/08, EU:T:2010:268, т. 280).

80 От това следва, че в конкретния случай Комисията правилно е приела, че правните очаквания на бенефициерите на спорната схема в нейната законност са били обосновани. Може да се добави, че предпазлив и съобразителен икономически оператор е можел още по-малко да се съмнява в законността на тази схема, доколкото самият Общ съд е приел през 2014 г., че Комисията не е доказала, че посочената схема, достъпна до всяко предприятие без разлика в категориите, е била част от фактическия състав на държавна помощ (решения от 7 ноември 2014 г., Banco Santander и Santusa/Комисия, T-399/11, EU:T:2014:938, и Autogrill España/Комисия, T-219/10, EU:T:2014:939, отменени с решение от 21 декември 2016 г., Комисия/World Duty Free Group SA и др., C-20/15 P и C-21/15 P, EU:C:2016:981).

По претеглянето на наличните интереси

81 Следва да се припомни, че в съображение 168 от обжалваното решение Комисията е приела, че „в съответствие с предишната практика на Съда на Европейските общности и практиката на Комисията, при отсъствието на по-важен обществен интерес, […] на бенефициерите следва да бъде разрешено да продължат да се възползват от [спорната схема]“.

82 По този начин не би могло да се счита, подобно на жалбоподателя, че в конкретния случай Комисията не е разгледала условието за признаване на оправдани правни очаквания, свързано с липсата на по-важен обществен интерес, който да е пречка за това. Всъщност, макар и накратко, тя ясно е посочила липсата в случая на спорната схема на обществен интерес да се забрани

продължаването на нейното прилагане и да се изисква възстановяването на помощите, отпуснати по силата на тази схема, въпреки наличието на другите условия за признаване на оправдани правни очаквания.

83 Макар жалбоподателят да извежда от краткостта на твърдението на Комисията, че последната на практика не е проверила дали по-важен обществен интерес е пречел в случая на признаването на оправданите правни очаквания на бенефициерите на спорната схема, следва да се подчертае, че условието, свързано с „по-важен обществен интерес“ (или с „обществен интерес“ съгласно друг също използван в съдебната практика израз) е отрицателно условие, в смисъл че то не трябва да е изпълнено, за да може да се признае наличието на оправдани правни очаквания (вж. в този смисъл решения от 17 юли 1997 г., Affish, C-183/95, EU:C:1997:373, т. 57 и от 22 юни 2006 г., Белгия и Forum 187/Комисия, C-182/03 и C-217/03, EU:C:2006:416, т. 148). По този начин от решенията, признали защитата на оправдани правни очаквания, следва, че Съдът и Общият съд са се ограничили до просто отбелязване на липсата на по-важен обществен интерес (вж. в този смисъл решение от 17 април 1997 г., de Compte/Парламент, C-90/95 P, EU:C:1997:198, т. 39), като направеното в обжалваното решение, дори при липсата на оспорване от страните на това условие не са отбелязали нищо относно този интерес (вж. в този смисъл решения от 24 ноември 1987 г., RSV/Комисия, 223/85, EU:C:1987:502, т. 13—17, и от 5 юни 2001 г., ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi/Комисия, T-6/99, EU:T:2001:145, т. 188—191).

84 От това може да се направи изводът, че Комисията трябва да изложи по-подробно своя преглед на разглежданото условие само ако не възнамерява да защити оправданите правни очаквания с мотива, че това е в разрез с по-важен обществен интерес, което не е така в конкретния случай, или ако заинтересованите страни са направили твърдения, свързани с особен обществен интерес, което също не е било направено. От приложените към преписката доказателства по административната процедура не произтича никакво твърдение, по-конкретно на жалбоподателя (в неговото оплакване и в неговото становище по започването на официалната процедура по разследване), свързано с наличието в конкретния случай на по-важен обществен интерес, който пречел на признаването на оправданите правни очаквания на бенефициерите на спорната схема. Впрочем жалбоподателят посочва в хода на съдебното заседание в отговор на поставен от Общия съд въпрос, че не е в състояние да потвърди, че е изтъкнал по-важен обществен интерес в хода на административната процедура, като същевременно уточнява, че е нямал задачата да изтъкне такъв интерес, с оглед на задължението за премахване и възстановяване на незаконни помощи.

85 Макар жалбоподателят да поддържа също, по-конкретно с това последно твърдение, че в конкретния случай Комисията е трябвало да наложи по-важния обществен интерес от пълното премахване на предимствата, свързани със спорната схема, пред интересите на бенефициерите на тази схема, следва да се отбележи, че този обществен интерес се смесва по същество със самия принцип на възстановяване на незаконните помощи, от който защитата на оправданите правни очаквания представлява изключение. При това положение подобен интерес не би могъл, както напълно правилно е подчертала Комисията в своите писма и в хода на съдебното заседание, да спада към понятието за по-важен обществен интерес в областта на държавните помощи, тъй като този последен интерес е свързан със съображения, различни от изведените от задължението за възстановяване на незаконни и несъвместими с вътрешния пазар помощи и може да се свърже например със защитата на здравето или на околната среда. Освен това, дори претеглянето на подобен интерес да беше прието, придаването на твърде голяма тежест на този интерес в рамките на това претегляне на интереси би имало за последица да премахне изключението, предвидено в член 14 от Регламент № 659/1999, за което е важно да се припомни, че цели да гарантира спазването на „основен принцип“ (вж. т. 37 по-горе).

86 По този начин в конкретния случай ползващите се от спорната схема операции са били дългосрочни ангажименти с оглед на предвидения с тази схема амортизационен период от 20 години (вж. по-конкретно съображения 168 и 169 от обжалваното решение) и подобни ангажименти могат да се считат за позволяващи претеглянето на интереси да се наклони в полза на индивидуалните интереси на бенефициерите на помощта (вж. в този смисъл решение от 22 юни 2006 г., Белгия и Forum 187/Комисия, C-182/03 и C-217/03, EU:C:2006:416, т. 164—166). Освен това е важно да се подчертае, че това запазване в дългосрочен план се отнася само до данъчните приспадания, съответстващи на придобиванията на дялови участия, извършени през периода, обхванат от защитата на оправданите правни очаквания (2002—2007) и не означава, че спорната схема продължава да се прилага на основание придобиванията на дялови участия, осъществени след 2007 г. Накрая, изтъкнатата от жалбоподателя значимост на предоставените на бенефициерите индивидуални предимства пледира по-скоро в полза на запазване на тези предимства, с цел да не им се нанесе сигурна и значителна вреда, отколкото в полза на възстановяване, които би могло да бъде обосновано евентуално ако обхватът на вредните последици на равнището на Съюза също е сам по себе си значим, например поради броя на бенефициерите и на засегнатите придобивания на дялови участия, което въобще не е изтъкнато от жалбоподателя (вж. в този смисъл заключение на генералния адвокат Léger по съединени дела Белгия и Forum 187/Комисия, C-182/03 и C-217/03, EU:C:2006:89, т. 428 и 429).

87 С оглед на всички тези обстоятелства в конкретния случай може да се приеме, че Комисията е провела адекватно разглеждане, както по форма, така и по същество, на условието за признаване на оправдани правни очаквания на бенефициерите на спорната схема, във връзка с претеглянето на интересите.

По времевия обхват на защитените оправдани правни очаквания

88 Жалбоподателят упреква Комисията, че погрешно е разширила обхвата на защитата на оправданите правни очаквания към всички придобивания на дялови участия преди 21 декември 2007 г., включително към тези, предшестващи двата отговора на Комисията от 2006 г., и тези след отговор на Комисията от 5 февруари 2007 г. на парламентарен въпрос.

– По включването на помощи във връзка с придобивания на дялови участия преди двата отговора на Комисията от 2006 г.

89 Следва да се припомни, че в обжалваното решение Комисията е приела следното:

„(164) По отношение на въздействието от декларациите на Комисията относно оправданите правни очаквания на бенефициерите Комисията счита, че следва да бъде направено разграничение между два периода: а) периодът, започващ от влизането в сила на мярката на 1 януари 2002 г. до датата на публикуване на решението за откриване в Официален вестник на 21 декември 2007 г.; и б) периодът след публикуването на решението за откриване в Официалния вестник.

(165) Във връзка с първия период […]

(166) […] всяко точно и безусловно изявление от името на Комисията, чиито смисъл е, че национална мярка не трябва да се счита за държавна помощ, естествено ще бъде разбирано в смисъл, че мярката е била „непомощна“ от самото начало (т.е. преди въпросното изявление). Всяко предприятие, което преди не е било сигурно дали в бъдеще ще бъде длъжно съгласно правилата за държавна помощ да възстанови паричното изражение на предимствата, които е получило съгласно схемата за амортизация на репутацията, произтичащи от транзакции, направени преди изявленията на Комисията, впоследствие би могло да достигне до заключението, че такава

несигурност е била необоснована, тъй като не може да се очаква, че ще положи по-голямо старание от Комисията в това отношение. При тези конкретни обстоятелства и като се има предвид, че общностното право не изисква да бъде доказана причинна връзка между гаранциите, дадени от общностна институция и поведението на граждани или предприятия, за които се отнасят тези гаранции […], всеки грижлив предприемач може с основание да очаква впоследствие Комисията да не налага връщането на държавна помощ […] по отношение на мерките, които преди това самата тя е определила в изявление до друга общностна институция, като не представляващи държава помощ, независимо кога е извършена транзакцията, която се е възползвала от мярката за помощ.

(167) Съответно Комисията достига до заключението, че бенефициерите на обжалваната мярка са имали оправдано правно очакване, че помощта няма да бъде възстановявана и следователно не се изисква възстановяване на фискалната помощ, предоставена на тези бенефициери в контекста на всички дялови участия, притежавани от испанско придобиващо дружество, пряко или непряко в чуждестранно дружество преди датата на публикуването […] в *Официален вестник на Европейския съюз* на решението на Комисията за откриване на процедура по разследване съгласно член 88, параграф 2 от Договора, които биха се възползвали от въпросната мярка“.

90 Жалбоподателят оспорва този подход на Комисията, доколкото той води до включване в обхвата на защитата на оправданите правни очаквания на операциите, извършени преди датата на двата отговора на Комисията от 2006 г. В това отношение той се основава, от една страна, на принципа на защита на оправданите правни очаквания, както е признат в германското право, и от друга страна, на практиката на Съда.

91 На първо място, следва да се приеме, че тези правни бази не подкрепят защитаваната от жалбоподателя теза.

92 Що се отнася до принципа на защита на оправданите правни очаквания, както е признат в германското право, следва да се припомни, че в първото решение, с което е прогласен принципа на защита на оправданите правни очаквания в правото на Съюза, този принцип е изведен съгласно традиционния метод за „откриване“ на общите принципи на правото на Съюза, от сравнителноправно изследване на шесте държави — членки на Европейската общност за въглища и стомана (решение от 12 юли 1957 г., Algera и др./Обща асамблея, 7/56 и 3/57—7/57, EU:C:1957:7, стр. 115). По този начин, доколкото жалбоподателят се основава единствено на принципа на германското право, който изисквал бенефициерът на оправданите правни очаквания да конкретизира посочените правни очаквания с акт на правни очаквания, който по необходимост е последващ спрямо акта, породил правните очаквания, това изискване не би могло да се счита за наложено и в правото на Съюза. Освен това може да се отбележи, че в цитираното от жалбоподателя заключение по дело Westzucker (1/73, EU:C:1973:61) генералният адвокат Roemer наистина се е позовал на решение на германския Bundesverfassungsgericht (стр. 741), но също — в съответствие с горепосочения традиционен метод за идентифициране на общите принципи на правото на Съюза — на решение на френския Cour de cassation и на друго на Cour d’appel de Bruxelles (стр. 739).

93 Следва, че условията, които се изискват по германското право за ползването от защитата на оправданите правни очаквания, по-специално това относно акта на правни очаквания, не биха могли да се приложат в конкретния случай.

94 Що се отнася до цитираната от жалбоподателя съдебна практика, тя също не позволява да се направи изводът, че единствено операциите, извършени след придобиването на тези правни очаквания, биха могли да се обхванат от защитата на оправданите правни очаквания.

95 Всъщност във всички цитирани решения, прилагащи принципа на защита на оправданите правни очаквания — решението от 18 март 1975 г., Deuka (78/74, EU:C:1975:44), се отнася единствено до принципа на правна сигурност — е разглеждано особено положение, различно от това в конкретния случай, в което защитените с оправданите правни очаквания предимства са били предоставени от администрацията на Съюза, тъй като това предоставяне представлява в същото време актът, пораждащ правните очаквания (предоставяне на сертификат за износ и предварително определяне на компенсационната сума в решението от 14 май 1975 г., CNTA/Комисия, 74/74, EU:C:1975:59; отпускане на немаркетингова премия в решенията от 28 април 1988 г., Mulder, 120/86, EU:C:1988:213, от 28 април 1988 г., von Deetzen, 170/86, EU:C:1988:214, и от 10 януари 1992 г., Kühn, C-177/90, EU:C:1992:2). В подобни случаи това съвпадане е предполагало, че оправданите правни очаквания са обхващали само предимствата, отпуснати въз основа на акта, пораждащ правни очаквания, без от това да може да се направи изводът, че по-конкретно в хипотези като тази в дадения случай, в които предимството е предоставено от националните власти, независимо от пораждащия правните очаквания акт на Комисията, единствено подобни предимства биха могли да бъдат защитени.

96 За сметка на това от цитираното от Комисията в дупликата решение от 5 юни 2001 г., ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi/Комисия (T-6/99, EU:T:2001:145), следва, че Общият съд е приел, поне по принцип, макар и при обстоятелства, различни от тези в конкретния случай, че от оправданите правни очаквания могат да се ползват операции, извършени преди акта, пораждащ тези очаквания. Всъщност в точка 190 от това решение Общият съд е приел, че предоставена от германските власти гаранция на дружеството жалбоподател в края на 1994 г. е била обхваната от оправданите правни очаквания, произтичащи от конкретни уверения, дадени от Комисията на 13 януари 1995 г. Макар и да е кратко времето, което е изтекло между предоставянето на помощта, обхваната от оправданите правни очаквания, и акта, пораждащ тези очаквания, Общият съд наистина е приел, че Комисията може да даде конкретни уверения, от естество да създадат основателни очаквания относно законността на отпусната преди това помощ. Също така, противно на твърдяното от жалбоподателя в хода на съдебното заседание, не е определящ фактът, че разглежданата гаранция е била сходна с друга гаранция, също обхваната от оправданите правни очаквания поради уверения, дадени на 1 март 1993 г., при положение че съгласно припомнената в точка 78 по-горе съдебна практика положително решение на Комисията относно помощ не би могло да породи оправдани правни очаквания у бенефициерите на последващи сходни проекти за помощи за съвместимостта им с вътрешния пазар.

97 На второ място, следва да се подчертае, че защитаваната от жалбоподателя теза смесва датата на придобиване на оправданите правни очаквания, която съответства на датата на узнаването на конкретните уверения (вж. в този смисъл решение от 17 април 1997 г., de Compte/Парламент, C-90/95 P, EU:C:1997:198, т. 38), с предмета, до който се отнасят придобитите оправдани правни очаквания, който може да се разпростре до операциите, извършени преди тази дата, според текста на дадените конкретни уверения.

98 Оправданите правни очаквания обаче се отнасят най-често, и по-конкретно в настоящия случай, до запазването на съществуващо положение, което по дефиниция е създадено преди акта, пораждащ очаквания за неговото запазване. В този случай, противно на твърдяното от жалбоподателя, актът, пораждащ оправдани правни очаквания, няма обратен ефект, в смисъл че не създава оправдани правни очаквания, считано от настъпването на разглежданите по-ранни събития, а се ограничава да обхване, считано от датата на неговото извършване, събитията, предшестващи тази дата, и техните бъдещи последици.

99 Ако тезата на жалбоподателя бъде приета, принципът на защита на оправданите правни очаквания не би могъл да бъде валидно изтъкнат срещу възстановяването на незаконни помощи, които по естеството си са предоставени, преди Комисията, намираща се в най-добро положение да дава конкретни, безусловни, последователни и надеждни уверения, да се е

произнесла по какъвто и да е начин по тяхното квалифициране като държавна помощ и тяхната съвместимост с вътрешния пазар. В подобен случай член 14 от Регламент № 659/1999 би бил лишен от полезно действие.

100 Така Комисията напълно правилно е приела, че оправданите правни очаквания, произтичащи от нейните отговори от 2006 г., се отнасяли до запазването на влязлата в сила през 2002 г. спорна схема и следователно са обхващали придобиването на дялови участия, извършени след тази дата, както и помощите, отпуснати по силата на тази схема на основание на тези придобивания, при това дори ако те са били отпуснати преди отговорите от 2006 г.

101 Тази преценка не се поставя под въпрос с обстоятелството, че в конкретния случай спорната схема не е била нотифицирана на Комисията и че бенефициерите на тази схема могат да имат оправдани правни очаквания в правомерността на нейното предоставяне единствено при изключителни обстоятелства (вж. т. 39 и 40 по-горе). Всъщност, ако от липсата на изключителни обстоятелства следва, че бенефициерът на ненотифицирана помощ не може да има оправдани правни очаквания в нейната законност и нейното запазване, от наличието на подобни обстоятелства следва, че считано от момента на даването на конкретни уверения, от естество да създадат у бенефициера на помощта основателни очаквания за законността на помощта, които характеризират тези изключителни обстоятелства (вж. т. 47 и 48 по-горе), и при условие че тези дадени уверения не предвиждат времево ограничение, не може повече оправдано да се счита, че през определен период от време този бенефициер е можел да съзнава незаконността на разглежданата помощ.

102 Ако това не беше така, би се пренебрегнала конкретността и надеждността на дадените уверения, що се отнася по-специално до времевия обхват на посочените уверения, и по този начин да се премахне едно от условията за признаване на оправданите правни очаквания, което обаче допринася, в случая на ненотифицирани помощи, оправданите правни очаквания в законността на тези помощи да бъдат признавани само при изключителни обстоятелства (вж. т. 47 по-горе). Всъщност, ако оправданите правни очаквания обхващаха само операциите, извършени след акта, който ги е породил, макар и в последния да е уточнено, че обхваща предходни операции, това би имало за последица ограничаване на обхвата на тези уверения в нарушение на принципа на оправданите правни очаквания.

103 Предложеният от жалбоподателя анализ би имал също за последица да наложи на бенефициерите на данъчна мярка, като въведеното със спорната схема предимство, особена грижа, надхвърляща задълженията, които носи разумно внимателен икономически оператор, и равностойна по същество на тази на длъжника по задължението за уведомяване, въпреки че квалифицирането като държавна помощ на подобна мярка не би могло да се презумира и че липсата на задължение за уведомяване в тежест на бенефициерите представлява тъкмо едно от основанията за възможността да им се признае ползата от оправдани правни очаквания в законността на ненотифицирана помощ (вж. т. 42 и 43 по-горе).

104 Следва да се добави, че следването на защитената от жалбоподателя теза освен това би водило в конкретния случай до отричане на оправданите правни очаквания на бенефициерите на спорната схема за помощите, отпуснати по силата на тази схема на основание придобиването на дялови участия, извършено до февруари 2006 г., и след това, считано от ноември 2007 г. Освен сложността на така възложеното на националните органи задължение за възстановяване, що се отнася до схема за данъчно приспадане, приложима през период от 20 години, подобен подход би довел най-вече до подчиняване на приложното поле на правните очаквания на непредвидимостта на актовете, които ги пораждат, и по този начин до създаване на правна несигурност в прилагането на принципа на защита на оправданите правни очаквания, който при все това се счита в постоянната съдебна практика като корелативно свързан с принципа на правна сигурност (вж. цитираната в т. 37 по-горе съдебна практика).

105 Освен това, макар това да не е определящо (вж. в този смисъл решение от 30 ноември 2009 г., France и France Télécom/Комисия, T-427/04 и T-17/05, EU:T:2009:474, т. 277), може да се отбележи, че възприетият в обжалваното решение подход е бил приет и в други решения, според потвърденото от Комисията в хода на съдебното заседание, без този подход изобщо да е бил оспорен от съда на Съюза.

106 От това следва, че в конкретния случай и противно на поддържаното от жалбоподателя, Комисията не е допуснала грешка, като е приела, че оправданите правни очаквания обхващат помощите, отпуснати по силата на спорната схема от момента на нейното влизане в сила през 2002 г.

– По включването на помощите, свързани с придобиване на дялови участия след 5 февруари 2007 г.

107 Следва да се припомни, че в съображения 164 и 167 от обжалваното решение Комисията е приела, че оправданите правни очаквания на бенефициерите на спорната схема в законността на тази схема са приключили на 21 декември 2007 г., дата на публикуването в Официален вестник на решението на Комисията за започване на официална процедура по разследване на тази схема, при положение че, считано от тази дата, внимателен икономически оператор е трябвало да вземе предвид съмненията, изразени от Комисията относно законността на спорната схема.

108 Жалбоподателят не оспорва, че оправданите правни очаквания могат да се прекратят на датата на публикуване на решението за започване на официалната процедура по разследване на мярка за помощ, направено в конкретния случай на 21 декември 2007 г., което впрочем е потвърдено в съдебната практика (вж. в този смисъл решения от 22 април 2016 г., Ирландия и Aughinish Alumina/Комисия, T-50/06 RENV II и T-69/06 RENV II, EU:T:2016:227, т. 221 и 224 и от 1 март 2017 г., SNCM/Комисия, T-454/13, EU:T:2017:134, т. 293 и цитираната съдебна практика). За сметка на това той поддържа, че оправданите правни очаквания на бенефициерите на спорната схема са прекратени в конкретния случай още от 5 февруари 2007 г., датата на отговора на Комисията на друг парламентарен въпрос.

109 Откъсът от този отговор, посветен на спорната схема, има следното съдържание:

„В конкретния случай Комисията не се е произнесла до този момент по съвместимостта с оглед на държавните помощи на испанските данъчни разпоредби относно отписването на репутация, които не изглежда да са в разрез с разпоредбите на Четвъртата директива за счетоводството. […] При всички случаи Комисията държи да подчертае, че не би могъл да се предвиди изхода от каквато и да е последваща процедура за контрол на евентуалните мерки за помощ, на които уважаемият член на Парламента се позовава. В това отношение Комисията припомня, че на основание своите правомощия за контрол в областта на държавните помощи може да изиска възстановяването на всяка несъвместима с вътрешния пазар и незаконно отпусната мярка за помощ, с цел нейният бенефициер да загуби предимството, от което се е ползвал на пазара спрямо своите конкуренти, и по този начин да възстанови съществуващото преди плащането на помощта конкурентно положение“. (In this case, the Комисия has yet to give its opinion on the compatibility, from a state aid т. of view, of the Spanish goodwill write-off provisions; they do not, however, appear to be contrary to the Fourth Accounting Directive. […] In any case, the Комисия would т. out that it is impossible to predict the outcome of any subsequent investigation of the possible aid measures referred to by the Honourable Member. In this regard, the Комисия would reiterate that it may, by virtue of its state aid control powers, order the recovery of any incompatible or illegally granted aid so as to deprive the recipient of any advantage it may have enjoyed over its competitors, thereby restoring the pre-aid competitive market situation.)

110 В това отношение следва да се подчертае, че от цитираната в точка 108 по-горе съдебна практика следва, че от момента на публикуването на решението за започване на официална процедура по разследване внимателен икономически оператор повече не може да има оправдани правни очаквания за законността на предоставянето на помощ, тъй като започването на официалната процедура по разследване предполага, че Комисията има сериозни съмнения в законността на разглежданата национална мярка с оглед на правилата от правото на Съюза, за забрана на държавните помощи. От това следва, че за да сложат край на надлежно възникнали оправдани правни очаквания, думите, използвани от Комисията в нейния отговор от 5 февруари 2007 г., е трябвало най-малкото да породят сериозни съмнения относно законността на спорната схема.

111 Отговорът от 5 февруари 2007 г. обаче изобщо не поражда подобни съмнения. Всъщност според този отговор са хипотетични както започването на официална процедура по разследване на спорната схема, която е можела да извади наяве сериозните съмнения относно законността на спорната схема, така и, a fortiori, изходът от подобна процедура. Вярно е, че в отговора си Комисията прави позоваване по същество на искането за сведения, адресирано до испанските власти на 15 януари 2007 г. (вж. т. 4 по-горе), но подобно искане спада в конкретния случай единствено към предварителната фаза на разглеждане на държавните помощи, чиято цел е само да позволи на Комисията да формира първоначално мнение относно съответната национална мярка (вж. решение от 10 юли 2012 г., Smurfit Kappa Group/Комисия, T-304/08, EU:T:2012:351, т. 45 и цитираната съдебна практика) и която не води задължително до започване на официалната процедура по разследване, тъй като Комисията може да се придържа към предварителната фаза, за да вземе положително решение във връзка с държавна мярка, ако може да се убеди в резултат от първоначално разглеждане, че тази мярка не съставлява помощ или, ако същата бъде квалифицирана като помощ, че тя е съвместима с Договора за функционирането на ЕС (решения от 22 декември 2008 г., British Aggregates/Комисия, C-487/06 P, EU:C:2008:757, т. 186 и 187 и от 16 септември 2013 г., Colt Télécommunications France/Комисия, T-79/10, непубликувано, EU:T:2013:463, т. 31). Освен това следва да се отбележи, че в този отговор Комисията не прави никаква преценка, дори кратка или обща, на спорната схема, а се ограничава да припомни правомощията, с които разполага по повод на незаконните и несъвместими с вътрешния пазар помощи.

112 От гореизложеното следва, че не могат да се уважат твърденията за нарушения, насочени срещу очертания в обжалваното решение на Комисията времеви обхват на оправданите правни очаквания.

113 Като последица от това единственото повдигнато от жалбоподателя основание следва да се отхвърли.

114 При това положение жалбоподателят няма основание да иска отмяната на обжалваната разпоредба, поради което, без да е необходимо произнасяне по повдигнатото от Комисията възражение за недопустимост, настоящата жалба трябва да се отхвърли (вж. в този смисъл решение от 26 февруари 2002 г., Съвет/Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, т. 52).

По съдебните разноски

115 Съгласно член 134, параграф 1 от Процедурния правилник на Общия съд загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Тъй като жалбоподателят е загубил делото, той следва да бъде осъден да заплати съдебните разноски в съответствие с исканията на Комисията и на встъпилите страни.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (девети състав)

реши:

1) Отхвърля жалбата.

2) Осъжда Deutsche Telekom AG да заплати съдебните разноски.

Gervasoni Kowalik-Bańczyk Mac Eochaidh

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 15 ноември 2018 година.

Подписи